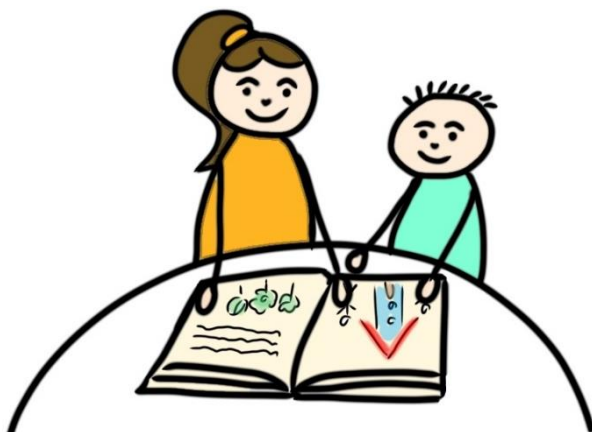

Szülői levél

Két- és többnyelvűség

„Hogyan tanul meg a gyermekem két vagy több nyelvet?”

Információ és tippek
a nyelvtanulás támogatásához

© Martina Furlan

A6 - Bildung und Gesellschaft
Referat Kinderbildung und -betreuung
Pädagogische Qualitätsentwicklung
Frühe Sprachförderung

Kedves szülők és gondviselők!

Társadalmunkban a beszélt nyelv nagy kincs. Gyermeke fejlődése során sok különböző nyelvvel és kultúrával találkozik. Fontos, hogy ezt a sokszínűséget pozitív módon használjuk azért, hogy a további fejlődésnek megfelelő alapot biztosítsunk. A nyelvnek, amelyet családon belül beszélnek, első nyelvként (szív-nyelv) különleges helye van. Ezzel az érzések és egyéni igények hitelesen fejezhetők ki.

Szeretnénk Önöknek a nyelvi támogatáshoz néhány információt és tanácsot adni.

Mire van szüksége a gyermekemnek, hogy nyelvileg jól fejlődjön?

Ha gyermeke két különböző nyelvvel nő fel, pl. otthon a család nyelvével, valamint az alapfokú gyermekoktatási, gyermekgondozási intézményekben (bölcsőde, óvoda...) a némettel, ez nagy lehetőséget jelent a gyermeke jövőjére nézve. Különböző kutatások és tanulmányok bizonyítják, hogy a gyermekek jól megbirkóznak több nyelv elsajátításával.

Gyermekoktatási és gyermekgondozási intézmények mint pozitív források:

A nyelvek annál könnyebben megtanulhatók, minél korábban, természetesebben és játékosabban kerülnek a gyermekek kapcsolatba velük. Az intézményekben a pedagógiai szakszemélyzet segít abban, hogy a gyermekek játékokkal, beszélgetésekkel, dalokkal és versekkel, képeskönyvekkel és történetekkel elsajátítsák a nyelvet. Így a gyermek lehetőséget kap, hogy nyomás és kényszer nélkül megtanulja a nyelvet és szociális kapcsolatokat is építsen. A gyermekoktatási és gyermekgondozási intézmények látogatása támogatja gyermeke nyelvi fejlődését.

A szociális kapcsolatok (kapcsolat más gyermekekkel, játékdélután megbeszélése, játszócsoportok, stb.) ugyancsak nyelvi érintkezésre ösztönöznek.

Az első nyelv (családnyelv) mint pozitív forrás:

Egy személy csak egy nyelven beszéljen a gyermekhez. Ezért nevezzük ezt a szabályt „1 és 1 szabálynak” (1 személy, 1 nyelv). Így tudnak a gyermekek különbséget tenni azok között a nyelvek között, amelyeket a családban és a szociális környezetben beszélnek, és könnyebben meg is tanulja azokat. Fontos, hogy ne váltogassunk a nyelvek között!

Természetesen néha megszeghető ez a szabály, hogy kommunikációs problémákat áthidaljunk, de minél inkább tartjuk magunkat a szabályhoz, annál egyszerűbb a gyermeknek a nyelveket elválasztani egymástól.

Gyakorlati tanácsok az otthoni alkalmazáshoz

Nem csak az említett intézményekben fontos és lényeges a nyelv, hanem a család mindennapi életében is.

A nyelv mindenhol jelen van

A gyermek nyelvi készségei napról napra fejlődnek és az aktív hallgatáson, valamint a saját beszéden keresztül szilárdul meg. Végezzen gyermekével mindennapi tevékenységeket (pl. közös főzés, bevásárlás, stb.) és beszéljen közben.

A mindennapi beszélgetések nagyon fontosak a gyermekek számára.

Meséljen gyermekének

...a munkájáról

...egy kis élményről

...a tervezett napirendről

...az érzéseiről.

Számos helyzet és pillanat van, amelyeket beszéddel kísérhet. Hagyjon gyermekének is időt, hogy a napi élményeiről mesélhessen:

„Milyen volt ma az óvodában?”

„Mit ettél tízórára?”

„Mit játszottál ma az udvaron?”

„Ma is énekeltek az óvodában?” „Szeretnéd nekem elénekelni?”

„Milyen volt Simon születésnap bulija?”

Miközben a gyermek ezeket meséli, egyre jobban megtanulja kifejezni saját magát, és ötleteit és kívánságait megfelelően elmagyarázni.

Gyakorlati tanács:

Alkalmazza a „javító visszajelzést”. Ha a gyermek nyelvi hibát vét, ne javítsa azt, hanem ismétlje meg helyesen az elhangzott mondatot. Így a gyermek hallani fogja a helyes mondatot, amely egy idő után rögzül a memóriájában.

Közös könyvnézegetés

A gyermekkönyvek információkat tartalmaznak, gondolkodásra és beszélgetésre ösztönöznek, érzéseket szólaltatnak meg, valamint támogatják a fantáziát és a kreativitást. Ezen kívül a gyermek sok képességet sajátít el, amelyek fontosak az iskolakezdéshez.

A nézegetésnél és felolvasásnál fontos:

- a gyermeknek és a felnőttnek is okozzon örömet.
- a gyermek a képek és a tartalom alapján saját megfigyeléseket is vigyen bele a történetbe.

Itt dialogikus képnézegetésről beszélünk.

Gyakorlati tanács:

Német képeskönyvek, amelyek nem vagy csak kevés szöveget tartalmaznak jól használhatók arra, hogy gyermekével megnézegeesse a képeket és az első nyelven beszélgessenek ezekről (pl. úgynevezett „böngésző könyv”). Képeskönyveket könyvtárakból vagy az óvodából is kölcsönözhet. Ezenkívül Stájerország is ajánl egy internetes oldalt könyvtippekkel.

Dalok, ujj-játékok és rímek szintén fontosak a gyermek nyelvi fejlődésében. Ezek szórakoztatják a gyermekeket és emellett tudat alatt fejlesztik képességeiket.

A digitális média nem helyettesíti a beszélt nyelvet!

Túlzott médiafogyasztás (televízió, videók tableten, okostelefon...) nem hasznosak gyermeke nyelvi fejlődése szempontjából. A gyermekek sokkal többet tanulnak az Önökkel és másokkal folytatott beszélgetés során.

„A nyelv a kulcs a világhoz”

Wilhelm von Humboldt

Forrás:

Boeckmann, Klaus-Börge/ Lins, Sabina/ Orlovsky, Sarah/ Wondraczek, Ines (2011): Mehrsprachigkeit in den Kindergärten. (Többsnyelvűség óvodákban) Methodisches Handbuch für die Sprachvermittlung. (Módszertani kézikönyv nyelvoktatáshoz) Bécs: Alsó-Ausztriai Tartományi Kormány Hivatala/ Regionális Fejlesztési Egyesület Iparnegyed-Projektmanagement.

Ulich, Michaela (k.A.): Wie lernt mein Kind 2 Sprachen, Deutsch und die Familiensprache? (Hogyan tanul a gyermekem 2 nyelvet, németet és a családnnyelvet?) München: Kisgyermekkori Nevelés Állami Intézete - IFP München. Online elérhető: https://www.ifp.bayern.de/imperia/md/content/stmas/ifp/elternbrief_deutsch.pdf [17.7.2020].

Charlotte Bühler Intézet az Osztrák Tartományi Kormányok Hivatalainak megbízásából, Magistrat Wien & Oktatásért, Művészetért és Kultúráért felelős Oktatási Minisztérium (2009a): Oktatási terv a nyelvi fejlődéshez alapfokú oktatási intézményekben. Aktualizált verzió. Bécs: BMUKK